

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Sídelní struktura, druhy pozemků

Seznam **obcí s rozšířenou působností** (ORP) a obcí s pověřeným obecním úřadem (POU) byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí. Vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 bylo zařazení obcí do správních obvodů změněno.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru. Název obce je určen při vzniku obce, zejména sloučením nebo rozdělením obcí. Může být změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Město je obec, které byl na základě zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) udělen statut města, resp. (v Pardubickém kraji v případě Pardubic) statutárního města. **V tabulkách** jsou města a údaje za ně označeny **tučně**. Nově se objevuje i titul **městys** – jejich přehled uvádíme v samostatném odkazu (v tabulkách nejsou městyse zvýrazněny).

Data o **struktuře pozemků podle druhu** jsou přebírána od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Obyvatelstvo

Ve všech publikovaných demografických ukazatelích se jedná o údaje definitivní, týkající se obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území (bez ohledu na státní příslušnost), od roku 2001 – v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 včetně cizinců s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb.) a cizinců s azylem na území České republiky.

Věkem obyvatele se v demografické statistice rozumí dokončený věk, jehož obyvatele dosáhl v okamžiku zjišťování, tedy věk při posledních narozeninách.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

Za **živě narozené** dítě je v ČR považován plod, který projevil po narození alespoň jednu známku života a má porodní hmotnost 500 g a vyšší, případně nižší než 500 g, pokud přežije 24 hodin po porodu.

Přirozený přírůstek obyvatelstva je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob ve sledovaném období a v daném území.

Celkový přírůstek obyvatelstva vyjadřuje rozdíl mezi počátečním stavem obyvatelstva a koncovým stavem obyvatelstva daného území a je tvořen součtem přirozeného přírůstku a přírůstku stěhováním.

Stěhováním se v této publikaci rozumí změna trvalého bydliště osoby přes hranice uvedeného území.

Sňatky jsou započítávány do příslušného území podle místa trvalého bydliště ženicha. V případě ženicha, který nemá trvalé bydliště v ČR, je sňatek započítán podle místa trvalého bydliště nevěsty.

Rozvody jsou sledovány na základě údajů poskytovaných statistickým orgánům příslušnými soudy.

Vybavenost obcí

Podkladem jsou údaje z **Městské a obecní statistiky (MOS)** podle stavu k 31. 12. 2007. Jde o pravidelně ročně aktualizovanou rozsáhlou databázi spravovanou ČSÚ, která využívá nejen zdroje dat statistického úřadu, ale také externí zdroje. Vybavenost obcí se zjišťuje územní metodou (včetně detašovaných pracovišť), bez ohledu na sídlo provozovatele. Obec je považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže je takto vybavena alespoň jedna její část. Vybrané údaje o **zdravotnictví** jsou převzaty z podkladů Ústavu zdravotnických informací a statistiky.

Nezaměstnanost

Údaje o počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání, jejich struktuře a počtu volných pracovních míst jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí. **Míra nezaměstnanosti** v obcích a ORP (v této publikaci i v kraji) je podíl vyjádřený v procentech, kde v čitateli je počet

neumístěných dosažitelných uchazečů o zaměstnání celkem a ve jmenovateli počet ekonomicky aktivních ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Dosažitelní uchazeči jsou evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání a při nabídce vhodného pracovního místa mohou do něj bezprostředně nastoupit (nejsou ve vazbě, ve výkonu trestu, nepobírají peněžitou pomoc v mateřství, hmotné zabezpečení po dobu mateřské dovolené, nejsou v pracovní neschopnosti, nejsou zařazeni do rekvalifikačních kurzů a nevykonávají krátkodobé zaměstnání).

Mezi **ekonomicky aktivní** podle Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 jsou zahrnuty všechny zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samostatně činní, pracující studenti a učni, ženy na mateřské dovolené v trvání 28, resp. 37 týdnů, osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, ve vazbě a výkonu trestu a osoby nezaměstnané (podle okamžitého stavu k rozhodnému okamžiku sčítání, bez ohledu na formu vztahu k zaměstnavateli).

Ekonomické subjekty

Publikované počty ekonomických subjektů vycházejí z údajů statistického **Registru ekonomických subjektů** (RES), který vytváří a spravuje ČSÚ a jehož obsah je zákonem č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů přesně vymezen. Do počtu ekonomických subjektů byly zařazeny subjekty, které mají na příslušném území své sídlo (nikoliv pouze provozovnu) a jsou aktivní (ČSÚ nemá zprávu o jejich neaktivitě).

Do RES se zapisují všechny právnické osoby nezávisle na tom, jakou činnost vyvíjejí a fyzické osoby, které provozují podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, k níž podle zvláštních předpisů potřebují povolení, osvědčení, registraci nebo zápis. **Fyzické osoby** zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, samostatně hospodařící rolníky, zemědělské podnikatele a dále fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů. Mezi **právnické osoby – obchodní společnosti** se řadí veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

RES je průběžně **aktualizován** daty z obchodního rejstříku, živnostenských úřadů, z administrativních zdrojů a ze statistických zjišťování.

Domy, byty, domácnosti

Trvale obydlený dům podle metodiky Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) k 1. 3. 2001 je dům, ve kterém je alespoň jeden trvale obydlený byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou trvale bydlící osobou. V trvale obydleném domě musí mít trvalý (nebo dlouhodobý) pobyt **alespoň** jedna osoba. **Trvale obydlený byt** je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba trvalý nebo dlouhodobý pobyt.

Data o **bytové výstavbě** (dokončených bytech) pocházejí ze statistických výkazů, které předkládají jednotlivé stavební úřady. Údaje o bytové výstavbě zahrnují celou bytovou výstavbu na území (včetně nástaveb, vestaveb a přístaveb), kterou vznikají nové byty (všemi formami výstavby). Nejsou zahrnuty byty vzniklé změnou účelu užívání bez stavebních úprav.

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou svému účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Byty **dokončené** jsou ty byty, na které ve sledovaném období nabyla právní moci vydaná kolaudační rozhodnutí.

Domácnost je tvořena z osob společně bydlících v jednom bytě (nouzovém obydlí) na základě jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodařící domácnosti. Je to základní jednotka, která se dále nečlení. Základními typy domácností jsou úplné a neúplné rodiny, vícečlenné nerodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců.

Volby

Historicky již třetí **volby do zastupitelstev krajů** se konaly po čtyřech letech ve dnech 17. a 18. října 2008. Hlasování probíhalo na území třinácti krajů České republiky (v hlavním městě Praze jsou zastupitelé voleni při volbách do zastupitelstev obcí). Konaly se na základě zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb., o provedení některých ustanovení uvedeného zákona.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2007 podle správních obvodů“ a původu statistických dat v materiálu otištěných.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Pro správní obvody obcí s rozšířenou působností používáme v tabulkách zkratku ORP.